

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2019 г. – 31.12.2019 г.	Дата: 12.12.2019 г.
Контакт за въпроси Галина Дреновска	Телефон: 02 9217 693
<p>1. <i>Дефиниране на проблема</i></p> <p>1.1. <i>Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i></p> <p>Настоящата частична предварителна оценка на въздействието на Постановление на Министерския съвет за изменение на нормативни актове на Министерския съвет (Постановление) е извършена в подкрепа на последователните и целенасочени политики на Министерството на образованието и науката, насочени към по-ефективно финансиране на висшето образование, към повишаване на неговото качество, както и към изграждане на устойчива и динамична връзка между висшите училища и пазара на труда.</p> <p>В тази връзка в проекта на Постановление се предлагат изменения и допълнения в четири акта на Министерския съвет, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Постановление № 162 на Министерския съвет от 2001 г. за определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления (обн., ДВ, бр. 59 от 2001 г.) (ПМС 162) • Постановление № 328 на Министерския съвет от 30 ноември 2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда (обн., ДВ, бр. 94 от 2015 г.) (ПМС 328) 	

- Постановление № 90 на Министерския съвет от 26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации (Обн., ДВ, бр. 44 от 2000 г., в сила от 1.10.2000 г.) (ПМС 90)
- Постановление № 64 на Министерския съвет от 25.03.2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (ДВ, бр. 69 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) (ПМС 64).

Предлаганите промени в посочените нормативни актове са обусловени от следните причини:

1. Относно ПМС 162: Необходимостта от корекция на съотношенията в нормативите между отделните професионални направления възниква от създадения към момента дисбаланс в държавното финансиране и това е видно от публично достъпните отчети за касово изпълнение на бюджетите на държавните висши училища. Притежаването на огромни наличности по сметките от определени висши училища, обучаващи студенти и докторанти само в една от областите на висше образование, е индикатор за неефективност на публичните разходи. В допълнение е необходимо уеднаквяване на образователната инфраструктура в страната с европейската практика по отношение на държавното финансиране. В резултат на анализ на финансирането на висшето образование в редица европейски държави¹ е направен извод, че е налице голяма диференциация на финансиране, най-вече на база постигнати резултати в областта и стимулиране на иновациите. Различните области на висше образование също биват финансирани с различни коефициенти и тежести, като отношението между най-силно финансираните професионални направления и най-слабо финансираните е не по-голямо от 5 към 1. При сега действащите разпоредби на ПМС162 се наблюдава наличие на почти двойно по-големи диспропорции между отделните професионални направления, тъй като за професионалните направления „Медицина“, „Стоматология“ и „Фармация“ диференцираният норматив е в размер 8,50, докато при „Икономика“,

¹ Анализът е в резултат на изследване на Националния център за информация и документация на тема „Модели на публично финансиране на висшето образование. Нова програма на Европейския съюз за развитие на висшето образование“

„Администрация и управление“ и „Туризъм“ е 1,15.

2. Относно ПМС 328: Комплексната оценка за качеството на образованието се формира на базата на индикатори със съответна тежест, групирани по основни дейности в образованието като учебен процес, научни изследвания и реализация на пазара на труда. За информационна база на индикаторите се използва Рейтинговата система на висшите училища в Република България, администрирана от Министерството на образованието и науката. В комплексната оценка са включени индикатори, за които е налице пълна, точна и проверима информация. Една от водещите политики на Министерството на образованието и науката е свързана с оценката и развитието на висшето образование в страната и повишаване на ефективността на публичните разходи в сектора. В този контекст е отчетена необходимостта от инвестиции в определени области на висшето образование за осъществяване на подготовката на специалисти съобразно нуждите на българската икономика. Необходимостта от промените в ПМС 328, определящи финансирането на държавните висши училища в България, се свързва с устойчивостта на политиката, заложената в Стратегията за развитие на висшето образование за концентриране на финансирането в професионалните направления и висшите училища, получили по-висока оценка за качество и съответствие с потребностите на пазара на труда, реструктуриране към професионални направления, за които се очаква бъдещ недостиг от кадри на пазара на труда и насърчаване на профилната оптимизация. Те са израз на последователните и целенасочени усилия, които Министерството на образованието и науката полага за повишаване ефективността на публичните разходи в системата на висшето образование.
3. Относно ПМС 90: Целевото предоставяне на стипендии на изявени ученици за обучение по специалности от професионални направления “Педагогика“ и “Педагогика на обучението по...” е обусловено от визията на Министерството на образованието и науката, че подготовката на педагогическите специалисти, на учителите на бъдещето, ще доведе до прилагане на нови ефективни технологии при обучението в предучилищното и училищното образование, до утвърждаване на компетентностния подход в модела на преподаването и в тази връзка – до повишаване качеството на предучилищното и училищното образование. Най-добре развити индустриално и технологично са държавите, в които най-добрите ученици стават инженери. Това е мотивът целевите стипендии да бъдат

предоставяни на зрелостници с високи индивидуални резултати на матури по втория задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Математика, Физика и астрономия или Химия, избрали да се обучават в държавни висши училища по специалностите от професионални направления “Машинно инженерство“, “Електротехника, електроника и автоматика“, “Енергетика“, “Транспорт, корабоплаване и авиация“, “Материали и материалознание“, “Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми, “Металургия“, “Химични технологии“, “Общо инженерство“. Предоставянето на стипендии за обучение по специалността „Хидростроителство“ е особено важно в национален план предвид възникналата необходимост от висококвалифицирани специалисти през последните години във връзка с определени метеорологични и климатични ситуации. Това е от значение не само за компетентната експлоатация на водните басейни и безопасността на населението, стопанската инфраструктура и околната среда, но има пряко отношение и към националната сигурност.

4. Относно ПМС 64: промените се налагат поради необходимостта да се ограничи ефекта от множеството случаи, в които акредитираните по предложение на висшите училища нови за тях професионални направления и специалности, често неефективни и дублиращи подобни в други висши училища, са довели до пренасищане с кадри в едни направления и професии за сметка на недостиг в други. В допълнение е необходимо също така приемът в държавните висши училища по професионални направления и специалности от регулираните професии да се разпределя по един по-ефективен начин, съобразен с политиката на държавата за обвързване профилната структура на висшето образование с потребностите на пазара на труда и на обществото. Приемът за всяко висше училище по дадено професионално направление както и досега е функционално зависим от качеството на провежданото обучение, но е обвързан и с определяне броя на приеманите студенти по същото професионално направление в останалите държавни висши училища и е част от общия брой студенти, определен като необходим за националната икономика. С предложението акт ще продължи да се регулира приемът, респективно финансирането на определени професионални направления, в които дадено висше училище не успява да се конкурира успешно с останалите. Това ще го мотивира да фокусира усилията си главно в направленията, в които обучението е с достатъчно високо качество и

добра реализация на студентите. Водеща при определянето на приема в държавните висши училища, за които държавата предоставя средства за обучението им, е оценката на потребностите на пазара на труда в национален план. Максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти по всяко професионално направление ще бъде дял от общия брой, определен въз основа на броя на завършващите средно образование в съответната учебна година и обвързване на профилната структура на висшето образование с потребностите на пазара на труда и на обществото. Това ще осигури както предвидимост на приема, така и възможност за прогнозиране на очакваните специалисти, които през конкретни периоди ще се реализират на пазара на труда. По този начин в средносрочен план държавата няма да разходва средства за издръжка на обучение по специалности, за които няма възможност за пълноценна реализация на придобитото висше образование. При досега действащата методика от учебната 2016-2017 година беше определян максимално допустим брой студенти по съответното професионално направление за всяко висше училище. Общият брой на приеманите студенти в национален план в държавните висши училища по всяко професионално направление беше сбор от този, определен за всяко висше училище по съответното професионално направление.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1. По отношение на ПМС 162 и на ПМС 328 приемането на Постановлението се налага поради необходимостта да се осигурят условия за устойчивост на политиката за концентриране на финансирането в професионалните направления и висшите училища, получили по-висока оценка за качество и съответствие с потребностите на пазара на труда, реструктуриране към професионални направления, за които се очаква бъдещ недостиг от кадри на пазара на труда и насърчаване на профилната оптимизация, както и за уеднаквяване на образователната инфраструктура в страната с европейската

практика по отношение на държавното финансиране. Наблюдаваният към настоящия момент дисбаланс в държавното финансиране не позволява пълноценно осигуряване на посочените условия. В допълнение, при сега действащите разпоредби на ПМС № 162/2001 г. се наблюдава наличие на почти двойно по-големи диспропорции между отделните професионални направления, тъй като за професионалните направления „Медицина“, „Стоматология“ и „Фармация“ диференцираният норматив е в размер 8,50, докато при „Икономика“, „Администрация и управление“ и „Туризм“ е 1,15.

2. **По отношение на ПМС 90** приемането на Постановлението се налага поради необходимостта да се осигурят условия за мотивиране завършващите средно образование с най-високи резултати от държавния зрелостен изпит и държавния изпит за придобиване на професионална квалификация да изберат и да се обучават за придобиване на висше образование по специалности от професионални направления с особена значимост за развитието на страната. Съществуващите в момента регламенти в ПМС 90 не създават достатъчно благоприятни условия за изпълнение на политиката, свързана с оценката и развитието на висшето образование в страната и с повишаване на ефективността на публичните разходи в сектора.
3. **По отношение на ПМС 64** приемането на Постановлението се налага поради необходимостта да се надгради провежданата от Министерството политика за обезпечаване пазара на труда с необходимите кадри, придобили съответната степен на висше образование, в средносрочен и дългосрочен план. Да се осигурят условия за устойчивост на регулирането на приема, респективно финансирането на определени професионални направления, в които дадено висше училище не успява да се конкурира успешно с останалите. Това от своя страна ще има мотивиращ ефект за съответното висше училище да насочи усилията си главно в направленията, в които обучението е с достатъчно високо качество и добра реализация на студентите. Понастоящем регламентите в ПМС 64 не създават достатъчно благоприятни възможности в тази връзка и се нуждаят от усъвършенстване.

Видно от гореизложеното, проблемите, които са установени, е възможно да бъдат решени само чрез приемане на Постановлението.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или

анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на проекта на нормативен акт.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

С Постановлението се поставят следните цели:

1. Повишаване ефективността на публичните разходи за висше образование, включително усъвършенстване на механизма за диференцирано финансиране, запазвайки концепцията, заложена в Закона за висшето образование (ЗВО) и подзаконовите нормативни разпоредби;
2. Повишаване качеството на висшето образование и подобряване връзката му с пазара на труда, включително чрез надграждане на провежданата от Министерството на образованието и науката политика за обезпечаване пазара на труда с необходимите специалисти, придобили съответната степен на висше образование, в средносрочен и дългосрочен план.

Целите на Постановлението са в съответствие със стратегическата рамка за развитие на висшето образование в Република България и по-конкретно се отнасят до следните цели от Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 – 2020 г.:

- Цел 5.2. Съществено повишаване на качеството на висшето образование и на съвместимостта му с европейските системи за ВО с цел заемане на достойно място в Европейското пространство за висше образование;
- Цел 5.3. Изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование и
- Цел 5.6. Повишаване на средствата за финансиране на висшето образование и науката и на ефективността на използването им чрез усъвършенстван модел на финансиране.

Постановлението подпомага и изпълнението на Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 година по отношение на Цел 102: Нова законодателна уредба в сферата на висшето образование с цел повишаване на неговото качество и ориентирането му към практическите нужди на

пазара на труда. Реформиране на НАОА и на системата за оценяване и акредитация. Усъвършенстване на рейтинговата система.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Постановлението ще окаже въздействие върху следните заинтересовани страни:

1. Във връзка с ПМС 162 предложените промени на коефициентите по групи професионални направления ще въздействат относно студентите и докторантите в първи курс на обучение, приети през учебната 2019/2020 година, както следва²:
 - за професионални направления „Педагогика“, „Педагогика на обучението по...“, и „Теория и управление на образованието“ – 4353 студенти в редовна форма на обучение и 1094 в задочна форма на обучение, както и 204 докторанти в редовна форма на обучение и 72 в задочна форма на обучение;
 - за професионални направления „Икономика“, „Администрация и управление“ и „Туризм“ – 5952 студенти редовна форма на обучение и 597 в задочна форма на обучение, както и 204 докторанти в редовна форма на обучение и 113 в задочна форма на обучение;
 - за професионални направления "Социология, антропология и науки за културата", "Филология", "История и археология", "Философия", "Религия и теология", "Психология", "Социални дейности", "Право", "Обществени комуникации и информационни науки", "Политически науки" – 5160 студенти в редовна форма на обучение и 754 в задочна форма на обучение, както и 424 докторанти в редовна форма на обучение и 128 в задочна форма на обучение;
 - за професионални направления "Математика", "Информатика и компютърни науки", "Биологически науки", "Химически науки", "Физически науки", "Науки за земята", "Електротехника, електроника и автоматика", "Машинно инженерство", "Комуникационна и компютърна техника", "Енергетика",

² Статистическите данни в настоящата оценка на въздействието са предоставени на дирекция „Висше образование“ в МОН от Центъра за информационно осигуряване на образованието

"Транспорт, корабоплаване и авиация", "Архитектура, строителство и геодезия", "Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми", "Металургия", "Химични технологии", "Биотехнологии", "Хранителни технологии", "Горско стопанство", "Общо инженерство", и "Материали и материалознание" – 13 353 студенти в редовна форма на обучение и 2908 в задочна форма на обучение, както и 573 докторанти редовна форма на обучение и 225 в задочна форма на обучение;

- за професионално направление „Обществено здраве“ - 392 студенти в редовна форма на обучение и 97 в задочна форма на обучение, както и 18 докторанти в редовна форма на обучение и 20 в задочна форма на обучение;
- за професионални направления "Растениевъдство", "Растителна защита" и "Животновъдство" - 555 студенти в редовна форма на обучение и 394 в задочна форма на обучение, както и 15 докторанти в редовна форма на обучение и 7 в задочна форма на обучение;
- за професионално направление "Национална сигурност" - 122 студенти в редовна форма на обучение и 82 в задочна форма на обучение.

2. Във връзка с ПМС 328, ПМС 64 и ПМС 90 проектът на акт ще въздейства върху 33 държавни висши училища, 4 държавни висши военни училища към Министерство на отбраната и Академията на Министерството на вътрешните работи, в които се обучават общо 178 098 студенти и 5090 докторанти в редовна и задочна форма на обучение. В държавните висши училища съответно 171 420 студенти, в държавните висши военни училища – 5254 студенти, в Академията на Министерството на вътрешните работи – 1424 студенти. В допълнение заинтересована страна са завършващите средно образование с най-високи резултати от държавния зрелостен изпит и държавния изпит за придобиване на професионална квалификация.

3. Заинтересована страна е и бизнесът и институциите, в които се реализират завършващите висше образование.

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Идентифицирани са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 – да не се прави нищо (без действие; нулев вариант);

Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки (приемане на

Постановлението);

Вариант 2 – оставане на съществуващата нормативна уредба, като се предвидят мерки, които не са свързани с промени в нормативната уредба (нерегулативна намеса)

Вариант 0 – не се предприемат никакви действия:

Ще продължат да съществуват недостатъчно благоприятни условия за по-висока ефективност на политиките, насочени към усъвършенстване механизма на финансиране на държавните висши училища, повишаване качеството на висшето образование и създаване на устойчива и динамична връзка между висшето образование и пазара на труда.

Вариант 1 – В случай на приемане на Постановлението ще бъде постигнато усъвършенстване на модела на финансиране на държавните висши училища, подобряване качеството на висшето образование и създаване на устойчива връзка с пазара на труда. С оглед на горепосоченото се предвижда следното:

1. В ПМС 162 се предлагат промени относно някои от коефициентите, по които се умножава базовия норматив за издръжка на обучението:

- Увеличават се коефициентите за професионални направления „Педагогика“, „Педагогика на обучението по...“, и „Теория и управление на образованието“ за първи курс от 1,25 на 1,60 през настоящата учебна година;
- Увеличават се коефициентите за професионални направления „Икономика“, „Администрация и управление“ и „Туризм“ за първи курс от 1,15 на 1,60 през настоящата учебна година;
- Увеличават се коефициентите за професионални направления "Социология, антропология и науки за културата", "Филология", "История и археология", "Философия", "Религия и теология", "Психология", "Социални дейности", "Право", "Обществени комуникации и информационни науки", "Политически науки" за първи курс от 1,85 на 2,00 през настоящата учебна година;
- Увеличават се коефициентите за професионални направления "Математика", "Информатика и компютърни науки", "Биологически науки", "Химически науки", "Физически науки", "Науки за земята", "Електротехника, електроника и автоматика", "Машинно инженерство", "Комуникационна и компютърна техника", "Енергетика", "Транспорт, корабоплаване и авиация",

"Архитектура, строителство и геодезия", "Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми", "Металургия", "Химични технологии", "Биотехнологии", "Хранителни технологии", "Горско стопанство", "Общо инженерство", и "Материали и материалознание" за първи курс от 2,80 на 3,00 през настоящата учебна година;

- Увеличава се коефициентът за професионално направление „Обществено здраве“ за първи курс от 2,40 на 2,50 през настоящата учебна година;
 - Увеличават се коефициентите за професионални направления "Растениевъдство", "Растителна защита" и "Животновъдство" за първи курс от 4,80 на 5,00 през настоящата учебна година;
 - Увеличава се коефициентът за професионално направление "Национална сигурност" за първи курс от 2,80 на 3,00 през настоящата учебна година, с изключение на провежданото му обучение от военните академии, висшите военни училища и Академията на МВР, за които коефициентът е 7,81, и други.
2. С предлаганите промени в ПМС 328 се прецизират отделни елементи и се усъвършенства механизмът за диференцирано финансиране, запазвайки концепцията, заложена в Закона за висшето образование (ЗВО) и подзаконовите нормативни разпоредби. В Плана за изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 - 2020 г. е предвидено делът от средствата за издръжка на обучението, които се получават въз основа на комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, да достигне 60 на сто през 2020 г. Тези параметри бяха заложили с последните изменения на ЗВО и записани в §32 от Преходните и заключителни разпоредби на неговото изменение и допълнение от 2016 г.
3. С промени в ПМС 90 се предвижда студентите, приети за обучение в държавни висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им по специалности от професионални направления "Педагогика", "Педагогика на обучението по...", "Машинно инженерство", "Електротехника, електроника и автоматика", "Енергетика", "Транспорт, корабоплаване и авиация", "Материали и материалознание", "Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми", "Металургия", "Химични технологии", "Общо инженерство" и по защитената специалност „Хидростроителство“ от професионално направление „Архитектура,

строителство и геодезия“, да получават стипендии в размер на 100 лв., когато отговарят на едно от следните условия:

1. индивидуалният резултат от държавния зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература е в десет на сто от най-високите резултати за страната за учебната година на придобиване на средно образование и индивидуалният резултат от втория задължителен държавен зрелостен изпит или от задължителния държавен изпит за придобиване на професионална квалификация е равен или е над средния съответен резултат за страната за учебната година на придобиване на средно образование;

2. индивидуалният резултат от държавния зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература е равен или е над средния за страната за учебната година на придобиване на средно образование и индивидуалният резултат от втория задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Математика, Физика и астрономия или Химия и опазване на околната среда е в тридесет на сто от съответните най-високи резултати за учебната година.

Средствата за този вид стипендии се планират по висши училища съобразно броя на такива студенти - стипендианти от предходната учебна година (индикативно 310 студенти).

Стипендиите се отпускат за един учебен семестър и се изплащат за 5 месеца за всеки месец поотделно. Отпускат се от началото на първата година на обучение със заповед на ректора, като от втория и следващи семестри на обучение се изисква минимален среден успех 4.00. Стипендията се получава независимо дали студентът получава други стипендии по реда на ПМС 90/2000 г.

Предлага се Министерството на образованието и науката да публикува резултатите от държавния зрелостен изпит и държавния изпит за придобиване на професионална квалификация за текущата учебна година на официалната си интернет страница до края на месец юни. Видът на документите и срокът за подаването им за получаване на стипендията се определят от висшето училище и се разглеждат от комисия, определена със заповед на ректора.

Средствата за стипендии за учебната 2020/2021 година се планират по висши училища съобразно броя на студентите, отговарящи на описаните условията, приети за обучение през учебната 2019/2020 година. Предложените промени се предвижда да се прилагат за студентите, приети за обучение в първи курс от учебната 2020/2021 година и други.

4. В ПМС 64 се предвиждат следните по-съществени изменения и допълнения:

- 1) Заявките на висшите училища за броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им за предстоящата учебна година, да се правят и внасят в Министерството на образованието и науката в срок до 10 февруари, вместо, както досега, до 20 февруари;
- 2) Предвижда се максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението, по държавни висши училища и по професионални направления да се определя като произведение от общия им брой и разпределителен коефициент за всяко висше училище по съответното професионално направление.
- 3) Общият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища по съответното професионално направление се определя въз основа на политиката за определяне на оптимален общ брой на приеманите студенти и докторанти, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им, съобразно броя на завършващите средно образование в съответната учебна година и обвързване на профилната структура на висшето образование с потребностите на пазара на труда и на обществото.
- 4) Разработена е Методика за определяне на разпределителен коефициент за всяко висше училище по професионално направление. Чрез предложената методика приемът в държавните висши училища по професионални направления и специалности от регулираните професии се разпределя по един по-ефективен начин, съобразен с политиката на държавата за обвързване профилната структура на висшето образование с потребностите на пазара на труда и на обществото. Приемът за всяко висше училище по дадено професионално направление както и досега е функционално зависим от качеството на провежданото обучение, но е обвързан и с определяне броя на приеманите студенти по същото професионално направление в останалите държавни висши училища и е част от общия брой студенти, определен като необходим за националната икономика и други.

Вариант 2 – оставане на съществуващата нормативна уредба, като се предвидят мерки, свързани с подход на нерегулативна намеса. В конкретния случай Вариант 2 не би довел до разрешаването на проблемите. В тази връзка той не е препоръчителен

за прилагане.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0. Прилагането на нулевия вариант ще се отрази в негативен план по отношение на заинтересованите страни. В тази връзка:

1. В случай, че не се осъществят предложените в ПМС 162 промени на коефициентите по групи професионални направления, това ще въздейства негативно по отношение ефективността на публичните разходи и демотивиращо относно студентите и докторантите в първи курс на обучение, приети през учебната 2019/2020 година по посочените направления.
2. В случай, че не се осъществят предложените в ПМС 328, ПМС 64 и ПМС 90 негативни отражения ще има, както следва:
 - по отношение на 33 държавни висши училища, 4 държавни висши военни училища към Министерство на отбраната и Академията на Министерството на вътрешните работи като институции от системата на висшето образование – във връзка с недостатъчно благоприятните условия да прилагат политики за повишаване качеството на висшето образование и на подобряване връзката му с пазара на труда, както и за по-висока ефективност на публичните разходи;
 - по отношение на студентите и на докторантите в посочените висши училища – във връзка с недостатъчно благоприятните условия да получат качествено висше образование;
 - по отношение на завършващите средно образование с най-високи резултати от държавния зрелостен изпит и държавния изпит за придобиване на професионална квалификация няма да бъдат мотивирани да изберат и да се обучават за придобиване на висше образование по специалности от професионални направления с особена значимост за развитието на страната;

- относно бизнеса и институциите - във връзка с недостатъчно устойчивата и динамична връзка с висшите училища.

Вариант 1. В процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани икономически и социални негативни въздействия при предприемане на регулаторна намеса (приемане на Постановлението). Прилагането на Вариант 1 не би следвало да доведе до отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

Вариант 2. Прилагането на Вариант 2 обуславя риск от объркване относно правната уредба, за която се отнася Постановлението и от нелоялни практики, което ще има отрицателни последици в социален и икономически аспект.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0. При прилагане на нулевия вариант не се очакват положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни.

Вариант 1. Приемането на Постановлението ще въздейства позитивно върху всички заинтересовани страни, както следва:

1. В случай, че се осъществят предложените в ПМС 162 промени на коефициентите по групи професионални направления, това ще въздейства в положителен план по отношение ефективността на публичните разходи и демотивиращо относно студентите и докторантите в първи курс на обучение, приети през учебната 2019/2020 година по посочените направления.

2. В случай, че се осъществят предложените в ПМС 328, ПМС 64 и ПМС 90 негативни отражения ще има, както следва:

- по отношение на 33 държавни висши училища, 4 държавни висши военни училища към Министерство на отбраната и Академията на Министерството на вътрешните работи като институции от системата на висшето образование – във връзка със създадени по-благоприятни условия да прилагат политики за повишаване качеството на висшето образование и на подобряване връзката му с пазара на труда, както и за по-висока ефективност на публичните разходи;

- по отношение на студентите и на докторантите в посочените висши училища,

които ще имат получат по-качествено висше образование;

- по отношение на завършващите средно образование с най-високи резултати от държавния зрелостен изпит и държавния изпит за придобиване на професионална квалификация във връзка с тяхната мотивация да изберат и да се обучават за придобиване на висше образование по специалности от професионални направления с особена значимост за развитието на страната;
- относно бизнеса и институциите - във връзка с по-устойчивата и динамична връзка с висшите училища.

Вариант 2. Не са налице данни, които да индикират, че подходът, свързан с Вариант 2 би работил успешно и би довел до положителни резултати. При прилагане на нерегулаторни механизми няма да има ползи за нито една от заинтересованите страни.

Във връзка с изложеното се налага изводът, че Вариант 1 е подходящ и препоръчителен за разрешаването на идентифицираните проблеми.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са установени възможни рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали
- Няма ефект

Приемането и действието на Постановлението нямат ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

С Постановлението не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга пряко МСП

Няма ефект

Постановлението не засяга пряко МСП.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

Проектът на нормативен акт не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Имена и длъжност: Галина Дреновска, директор на дирекция „Висше образование“

Дата:

Подпис: